

**Regionaal Crisisplan
VRD**

Werkgroep MOV

Datum: 29 juni 2011

Versienummer 1.0

INHOUDSOPGAVE

1. Inleiding	
1.1 Inleiding	3
1.2 Wettelijk en procedureel kader regionale crisisbeheersing	3
1.3 Definitie crisis	3
1.4 Doel van het regionaal crisisplan	4
1.5 Specifieke risico's	4
1.6 Functionele specificatie	4
1.7 Afstemming, beheer en actualisatie	5
1.8 Leeswijzer	5
2. De multidisciplinaire crisismanagementorganisatie acute crisis	
2.1 Inleiding	6
2.2 De meldkamer	7
2.3 De organisatie plaats incident	7
2.3.1 Coördinatie bij meerdere COPI's	8
2.4 Het crisisteam	8
2.5 Het regionaal beleidsteam	10
2.6 De crisismanagementorganisatie voor acute crises en GRIP	11
3. De multidisciplinaire crisismanagementorganisatie sluimerende crisis	
3.1 Inleiding	12
3.2 De meldkamer	12
3.3 De organisatie plaats incident	13
3.3.1 Coördinatie bij meerdere COPI's	14
3.4 Het regionaal operationeel team	14
3.5 Het crisisteam	15
3.6 Het regionaal beleidsteam	16
3.7 De crisismanagementorganisatie voor de sluimerende crisis en GRIP	17
3.8 Het regionaal voorbereidingsteam	17
4. Multidisciplinaire afspraken en voorwaardenscheppende processen	
4.1 Inleiding	18
4.2 Melding en alarmering	18
4.3 Opschaling en afschaling	18
4.4 Leiding en coördinatie	20
4.5 Informatiemanagement	20
4.6 Resource management	21
4.7 Evaluatie van inzetten	21
5. Processen en procesverantwoordelijkheid	
5.1 Inleiding	22
5.2 Processen en procesverantwoordelijkheid	22
<i>Bevolkingszorg</i>	22
<i>Brandweertzorg</i>	23
<i>Geneeskundige zorg</i>	24
<i>Politiezorg</i>	25
<i>Waterbeheerders</i>	26
Bijlage	
1 Afspraken crisispartners	

1. INLEIDING

1.1 Inleiding

De Wet veiligheidsregio's stelt eisen aan de regionale crisisbeheersing. Om daaraan te voldoen, heeft het bestuur van de Veiligheidsregio Drenthe (VRD) onder andere een regionaal risicoprofiel en een regionaal beleidsplan vastgesteld. Met het beleidsplan en de op te stellen beleidsplannen voor brandweezorg en geneeskundige hulpverlening legt het bestuur van de Veiligheidsregio Drenthe het beleid voor zijn wettelijke taken voor de periode 2011-2014 vast. Conform artikel 16 van de Wet veiligheidsregio's is de VRD verplicht om voor 1 oktober 2011 een Regionaal Crisisplan (vanaf nu crisisplan) vast te stellen waarin de uniforme aanpak van alle mogelijke crisissituaties in de regio, van de afgesproken organisatie, bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden en afspraken over randvoorwaarden als start en opschaling, leiding en informatievoorziening zijn beschreven. Het crisisplan vervangt de rampenplannen van de Drentse gemeenten. Naast deze wettelijk voorgeschreven plannen heeft het bestuur van de VRD in de rapportage "Hoe doen we het efficiënter en effectiever in Drenthe?" zijn visie op crisisbeheersing vastgelegd.

1.2 Wettelijk en procedureel kader regionale crisisbeheersing

Onderstaande regelgeving, plannen en procedures vormen het kader voor het Regionaal Crisisplan van de Veiligheidsregio Drenthe.

Tabel 1 regelgeving, plannen en procedures

Regelgeving, plannen en procedures	
Wet veiligheidsregio's	Besluit veiligheidsregio's
	Besluit personeel veiligheidsregio's
	Wet publieke gezondheid
Plannen en procedures	Agenda voor crisisbeheersing 2011 – 2014 (Regionaal beleidsplan) (maart 2011)
	Regionaal Risicoprofiel VRD (maart 2011)
	Rapport "Hoe doen we het efficiënter en effectiever in Drenthe?" (maart 2011)
	Document multidisciplinair Informatiemanagement
	Referentiekader Regionaal Crisisplan 2009
	Kaders voor de GRIP in Groningen, Friesland en Drenthe
	Beleidsplan multidisciplinair opleiden en oefenen

1.3 Definitie crisis

Een regionale crisis is gedefinieerd als een gebeurtenis¹:

- waardoor een ernstige verstoring van de openbare orde en/of de fysieke veiligheid is ontstaan binnen een veiligheidsregio, en
- waarbij een gecoördineerde inzet van diensten en organisaties van verschillende disciplines is vereist om de dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

Onder het begrip 'ernstige verstoring' wordt verstaan dat 'het leven en de gezondheid van vele personen, het milieu of grote materiële belangen in ernstige mate bedreigd worden of zijn geschaad' (artikel 1 Wet veiligheidsregio's).

De VRD maakt onderscheid in een acute crisis en een langdurige crisis. Kenmerk van de acute crisis is dat het zich plotseling en zonder vooraankondiging aandient². Dit in tegenstelling tot een sluimerende crisis waarbij een situatie of gebeurtenis zich langzaam ontwikkelt tot een crisis³

¹ Bron: Rapport "Hoe doen we het efficiënter en effectiever in Drenthe?".

² Toelichting: voorbeelden van acute-crisis zijn: gasexplosie, natuurbranden, vliegtuigongevallen, etc.

³ Toelichting: Voorbeelden van sluimerende-crisis zijn: vogelgriep, griepdemie, aanhoudende wateroverlast, etc.

1.4 Doel van het regionaal crisisplan

Het crisisplan beschrijft de organisatie, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden op het gebied van de rampenbestrijding en crisisbeheersing in de regio Drenthe. Het crisisplan is een operationeel plan dat voorziet in een beschrijving van de wijze waarop in multidisciplinair verband een acute crisis of een sluimerende crisis worden bestreden en beheerst.

Daarnaast geeft het crisisplan een opsomming van de rampbestrijdingsprocessen, welke organisatie verantwoordelijk is voor de inrichting en uitvoering hiervan en in welk document deze processen zijn beschreven. De uitwerking van de monodisciplinaire procesbeschrijvingen behoort niet tot het crisisplan.

1.5 Specifieke risico's

De crisisorganisatie, zoals in dit plan beschreven, is inzetbaar voor alle soorten rampen en crises. Dat neemt niet weg dat een aantal specifieke risico's extra aandacht behoeft. Dat kan zijn vanwege een hogere waarschijnlijkheid en/of impact of omdat een specifieke aanpak noodzakelijk is. Voor deze risico's bestaan rampbestrijdingsplannen, raamplannen of informatiekaarten. De plannen en kaarten beschrijven de aanvullingen op en afwijkingen van de in het crisisplan beschreven crisisorganisatie. In Drenthe gelden de volgende plannen en kaarten:

- Incident- en rampbestrijdingsplan Groningen Airport Eelde;
- Rampbestrijdingsplan WPA Zeker en vast;
- Raamplan Treinincidentmanagement;
- Raamplan LPG en informatiekaarten LPG;
- Raamplan Stroomuitval;
- Draaiboek Griep пандemie;
- Draaiboek massavaccinatie pokken;
- Intergemeentelijk rampbestrijdingsplan Lingen;
- Coördinatieplan risicovolle evenementen⁴.

1.6 Functionele specificaties

Op 23 maart 2011 heeft het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Drenthe ingestemd met het rapport "hoe doen we het effectiever en efficiënter in de regio Drenthe?" – een onderzoek naar de mogelijkheden voor een kwalitatief betere crisisbeheersing -. In het rapport zijn prestatie-eisen beschreven waaraan de regionale crisisorganisatie in Drenthe moet voldoen en is een ontwerp gemaakt voor een (nieuwe) regionale crisisorganisatie die uitvoering geeft aan de prestatie-eisen. Dit regionaal crisisplan is gebaseerd op deze functionele specificaties en de voorgestelde inrichting van de crisismanagementorganisatie.

⁴ Toelichting: in de handreiking "inzet en advisering risicovolle evenementen in Drenthe" is bepaald dat voor elk risicovol evenement een coördinatieplan openbare orde en veiligheid wordt ontwikkeld met daarin voorzienbare calamiteitenscenario's en de aanpak daarvan.

1.7 Afstemming, beheer en actualisatie

Conform de Wet veiligheidsregio's heeft de VRD met de buurregio's afgestemd hoe het crisisplan zich verhoudt tot de daar aanwezige (operationele) plannen en procedures op het gebied van crisisbeheersing. Het crisisplan wordt een keer in de twee jaar of zo nodig vaker in opdracht van het Directeuren Overleg Veiligheid (DOV) door de werkgroep Multidisciplinaire Operationele Voorbereiding (MOV) geactualiseerd. Het crisisplan wordt minimaal eenmaal per vier jaar opnieuw vastgesteld door het bestuur van de veiligheidsregio en ter informatie toegestuurd aan de regionale en interregionale crisispartners en de Commissaris van de Koningin.

1.8 Leeswijzer

Hoofdstuk twee beschrijft de samenstelling, taken en verantwoordelijkheden van de multidisciplinaire crisismanagementorganisatie voor het beheersen/aanpakken van acute crises. Hoofdstuk drie beschrijft de samenstelling, taken en verantwoordelijkheden van de multidisciplinaire crisismanagementorganisatie voor het beheersen/aanpakken van sluimerende crises. Hoofdstuk vier zoomt in op de multidisciplinaire afspraken over resource management en de voorwaardenscheppende processen: melding- en alarmering, op- en afschaling, leiding en coördinatie en informatiemanagement. Hoofdstuk vijf geeft een opsomming van de rampbestrijdingsprocessen en welke organisatie verantwoordelijk is om uitvoering te geven aan het proces.

2. DE MULTIDISCIPLINAIRE CRISISMANAGEMENTORGANISATIE ACUTE CRISIS

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de multidisciplinaire crisismanagementorganisatie beschreven voor de acute crises. Een acute crisis is een crisis die zich onaangekondigd voordoet. De crisisorganisatie voor een acute crisis beoogt een handelingsstructuur te zijn: een organisatie die bedoeld is om in hectische omstandigheden zo snel mogelijk, en zonder te veel 'gedwongen' vergadermomenten, snel de noodzakelijke handelingen te verrichten.

In de bestrijding van een acute crisis gelden de volgende vier fases:

Tabel 2 Vier fases voor, tijdens en na acute crisis

Fase	Kenmerk
Vorbereidende fase	fase voorafgaand aan een ramp/crisis waarin activiteiten worden uitgevoerd ter voorbereiding op rampen en crises.
Hectische fase	De onvermijdelijke eerste hectische periode na het ontstaan van een crisis waarin nog geen (structurele) multidisciplinaire coördinatie mogelijk is. In deze fase wordt de focus gelegd op het fysiek bieden van acute zorg aan betrokkenen, het duiden van het incident en het informeren van burgers, bedrijven en instellingen.
Multidisciplinaire coördinatie fase	Als de ergste hectiek van het incident is voorbij is, is er meer tijd om de crisisbeheersingsactiviteiten (structureel) multidisciplinair te coördineren. Deze periode wordt de multidisciplinaire coördinatiefase genoemd.
Herstelfase	De fase na de multidisciplinaire coördinatiefase heet de herstelfase. In de herstelfase wordt zoveel mogelijk gewerkt met de reguliere organisatie (m.a.w. de crisismanagementorganisatie wordt 'losgelaten') en de crisis-gerelateerde werkzaamheden worden bij voorkeur projectmatig ingericht.

In de beschrijving van de multidisciplinaire crisismanagementonderdelen wordt verwezen naar de verschillende fases. De VRD kent voor de acute crisis de volgende multidisciplinaire crisismanagementonderdelen:

Tabel 3 crisismanagementonderdelen acute crisis

Onderdeel	Uitwerking in:
de meldkamer	§2.1
één of meerdere commando's plaats incident	§2.2
een (gemeentelijk) crisisteam	§2.3
een regionaal beleidsteam	§2.4

In de paragrafen 2.1 t/m 2.4 worden de samenstelling, operationaliteit en taken per onderdeel beschreven. Voor de samenstelling van elk onderdeel geldt dat de beschreven functionarissen standaard worden gealarmeerd. Aanvullend op de basissamenstelling van elk onderdeel kunnen naar behoefte in opdracht van de leider van het onderdeel aanvullende functionarissen worden gealarmeerd. In bijlage één zijn de afspraken met crisispartners, zoals de waterschappen, Openbaar Ministerie, defensie, provincie, etc. beschreven.

2.2 De meldkamer

Samenstelling

De VRD heeft, samen met de veiligheidsregio's Friesland en Groningen, een gemeenschappelijke meldkamer voor politie, brandweer en ambulancezorg/GHOR: Meldkamer Noord Nederland (MKNN)⁵.

Taken en verantwoordelijkheden

De MKNN is verantwoordelijk voor de processen: intake, regie op inzet, op- en afschaling en ondersteuning. Dit geldt voor de drie afzonderlijke meldkamers van brandweer, politie en ambulancezorg/GHOR, waar het gaat om de monodisciplinaire taken, maar ook voor de meldkamer als geheel. De meldkamer verkrijgt, verifieert en combineert essentiële informatie over een incident of crisis en legt deze gegevens vast in een gemeenschappelijk meldkamersysteem (GMS). Op basis van deze gegevens bepaalt de meldkamer de juiste hulp- en inzetbehoefte.

Eenhoofdige leiding

Zodra is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering⁶ wordt de meldkamer aangestuurd door één leidinggevende: de Calamiteitencoördinator (CaCo).

De CaCo⁷:

- geeft leiding/coördineert het gemeenschappelijk meldkamerproces (bij opschaling en multidisciplinaire samenwerking);
- deelt de informatie binnen de meldkamer en stemt de informatie multidisciplinair af.

2.3 De organisatie plaats incident (COPI)

Samenstelling, locatie en operationaliteit

Tabel 4 Samenstelling, locatie en operationaliteit CoPI

Basissamenstelling	Locatie	In functie⁸	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none"> • Leider COPI • OvD Brandweer • OvD Politie • OvD Geneeskundig • OvD Bevolkingszorg • Voorlichter 	Plaats incident	Voor alle leden (incl. staf leider COPI) van het COPI geldt binnen 30 minuten na melding.	Voor alle leden van het COPI geldt binnen 60 minuten na melding.
<i>Staf Leider COPI</i> <ul style="list-style-type: none"> • Informatiemanager COPI • Plotter 			

Taken en verantwoordelijkheden

Op de plaats incident wordt praktisch uitvoering gegeven aan de bestrijding van de (acute) crisis door de hulpverleningsdiensten, gemeentelijke diensten (Bevolkingszorg) en indien nodig door andere partijen (waterschappen, Defensie, Rijkswaterstaat, et cetera) in zowel het bron- als effectgebied. De hulpverleningsdiensten organiseren daartoe hun eigen monodisciplinaire optreden⁹, kennen een eigen informatie- en bevelslijn

⁵ Toelichting: per 1 november 2011 worden de meldkamer van Drenthe, Friesland en Groningen samengevoegd tot één Meldkamer Noord Nederland.

⁶ Toelichting: in paragraaf 4.2 zijn de criteria voor grootschalige alarmering opgenomen.

⁷ Bron: notitie "functie CaCo van project meldkamer Noord Nederland".

⁸ Toelichting/bron: In functie betekent: beginnen met de uitvoering van hun taken (conform formulering Bvr)

⁹ Toelichting: hieronder valt de op- en afschaling, commandovoering eventueel tot aan de algemeen commandanten.

en laten zich (logistiek) ondersteunen door een eigen monodisciplinaire BackOffice. Iedere algemeen commandant is eindverantwoordelijk voor het operationeel functioneren in de (eigen) kolom¹⁰.

De interdisciplinaire afstemming tussen de Ovd's vindt in de hectische fase na het ontstaan van de crisis (± de eerste 2 uur) plaats op basis van behoefte. Nadat de eerste hectiek van het incident voorbij is – de multidisciplinaire coördinatiefase – is er meer tijd en ruimte om gestructureerd multidisciplinair af te stemmen.

De voorlichter in het COPI informeert burgers, bedrijven en instellingen binnen 30 minuten na het incident en verstrekt vervolgens om de 30 minuten feitelijke informatie over het incident aan de burgers, bedrijven en instellingen.

Eenhoofdige leiding:

- de leider COPI faciliteert het monodisciplinair optreden van de hulpverleningsdiensten en gemeente (Bevolkingszorg) en lost eventuele interdisciplinaire problemen op verzoek van de Ovd's op;
- de leider COPI is op plaats incident verantwoordelijk voor de multidisciplinaire beeldvorming en wordt daartoe ondersteund door een informatiemanager en een plotter;
- de leider COPI zorgt binnen drie kwartier voor een multidisciplinair beeld van de situatie t.b.v. de operationeel leider voor duiding en zo nodig besluitvorming;
- de leider COPI is operationeel liaison tussen bestuurlijke besluitvorming en operationele uitvoering; geeft opdrachten van de operationeel leider door aan Ovd's en monitoort de uitvoering hiervan en draagt waar nodig zorg voor een terugkoppeling.

2.3.1 Coördinatie bij meerdere COPI's

Als er meerdere COPI's actief zijn bij hetzelfde incident worden deze gecoördineerd door het COPI dat als eerste is geformeerd, tenzij de leider van dit COPI anders besluit.

2.4 Het crisisteam

Samenstelling, locatie en operationaliteit

Tabel 5 Samenstelling, locatie en operationaliteit crisisteam

Basissamenstelling	Locatie	In functie	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeester • Operationeel Leider • Bestuurlijk adviseur • Communicatieadviseur 	gemeentehuis rampgemeente	Voor alle leden (incl. staf operationeel leider) van het crisisteam geldt binnen 30 minuten na melding.	< 60 minuten
<i>Ondersteuning crisisteam</i>			< 60 minuten
<ul style="list-style-type: none"> • Notulist 			< 60 minuten
<i>Staf operationeel leider</i>			
<ul style="list-style-type: none"> • Informatiemanager • Beleidsondersteuner 			< 60 minuten
			< 90 minuten

Taken en verantwoordelijkheden

Het crisisteam staat onder leiding van de burgemeester en geeft 'zichtbaar leiding aan de samenleving'. De operationeel leider, de bestuurlijk adviseur en de communicatieadviseur

¹⁰ Toelichting: de monodisciplinaire backoffices zijn uitgewerkt in de betreffende deelplannen zoals beschreven in hoofdstuk 5

adviseren en informeren de burgemeester bij het uitvoeren van zijn rollen als bestuurder, beslisser, boegbeeld en burgervader. In de hectische fase richt de burgemeester zich primair op het nemen van bestuurlijke besluiten en het duiden van de crisis. Binnen 60 minuten (na de eerste melding) en vervolgens na elk uur duidt de burgemeester de crisis. Het duiden van de crisis vindt na de hectische fase (± 2 uur) door de burgemeester iedere twee uur plaats.

De burgemeester bepaalt expliciet het moment waarop de herstelfase start en informeert binnen 48 uur, na de eerste melding, de gemeenteraad over de ramp of crisis en de bestrijding hiervan.

De operationeel leider:

- maakt namens de hulpverleningsdiensten en gemeentelijke diensten (Bevolkingszorg) als *operationeel* strategisch adviseur deel uit van het crisisteam en heeft namens de burgemeester¹¹ de operationele leiding over het optreden;
- zorgt in de hectische periode na het ontstaan van de crisis (\pm de eerste 2 uur) binnen drie kwartier (en daarna elk uur) voor een multidisciplinair beeld op hoofdlijnen waarbij relevante informatie wordt geaggregeerd. Op basis van deze informatie wordt door het crisisteam de duidingsboodschap opgesteld;
- bereidt strategische operationele besluiten voor in de vorm van een door de burgemeester te ondertekenen besluit waarin de relevante overwegingen en opties staan;
- zorgt er voor dat de besluiten die zijn genomen door de burgemeester aan de leider COPI en/of aan de algemeen commandanten worden doorgegeven;
- stelt binnen 48 uur na de eerste melding een voorlopig feitenrelaas op hoofdlijnen aan de burgemeester beschikbaar;
- organiseert inhoudelijke specifieke deskundigheid.

De operationeel leider wordt in de uitvoering van zijn taken ondersteund door een informatiemanager en een beleidsondersteuner voor de beleidsvoorbereiding onder tijdsdruk.

Afstemming operationeel leider met de algemeen commandanten

Bij een acute crisis is de operationeel leider vanaf een GRIP 1 situatie operationeel. De afstemming en advisering tussen de operationeel leider en de algemeen commandanten van de hulpverleningsdiensten en bevolkingszorg en/of functionarissen van de waterschappen, het Openbaar Ministerie en andere betrokken organisaties vindt in de hectische fase hoofdzakelijk via de telefoon en het Landelijk crisismanagement systeem naar behoefte plaats. Nadat de eerste hectiek van het incident voorbij is, is er meer tijd en ruimte om gestructureerd multidisciplinair af te stemmen (multidisciplinaire coördinatiefase).

Eenhoofdige leiding

De burgemeester heeft het opperbevel in geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Degenen die aan de bestrijding van een ramp deelnemen, staan onder zijn bevel. De burgemeester is een bestuursorgaan en neemt, geadviseerd door het crisisteam, de beleidsbeslissingen¹².

¹¹ Toelichting: waar burgemeester staat kan in geval van een regionaal beleidsteam (GRIP 4) de voorzitter van de VRD worden gelezen.

¹² Toelichting: naast het crisisteam kan er een driehoek functioneren in het kader van de openbare orde / strafrecht

2.5 Het regionaal beleidsteam (RBT)

Samenstelling, locatie en operationaliteit

Tabel 6 Samenstelling, locatie en operationaliteit RBT

Basissamenstelling	Locatie	In functie	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter VRD Operationeel Leider Coördinerend gemeentesecretaris Communicatieadviseur Burgemeesters betrokken gemeenten¹³ Hoofdofficier van justitie Voorzitter betrokken waterschap 	(zaal1) Stadhuis Assen <i>Uitwijklocatie:</i> (raadszaal) gemeentehuis Midden- Drenthe.	Voor alle RBT - leden geldt binnen 60 minuten na melding.	Voor alle RBT - leden geldt binnen 90 minuten na melding.
<i>Ondersteuning regionaal beleidsteam</i> <ul style="list-style-type: none"> Notulist 			
<i>Staf operationeel leider</i> <ul style="list-style-type: none"> Informatiemanager Beleidsondersteuner 		< 30 minuten < 30 minuten	< 60 minuten < 90 minuten

Taken en verantwoordelijkheden

Als een ramp of crisis meerdere gemeenten treft (of bij ernstige vrees voor het ontstaan daarvan) is de voorzitter van de veiligheidsregio bij uitsluiting bevoegd een aantal taken en bevoegdheden uit te voeren ten aanzien van de rampenbestrijding en crisisbeheersing¹⁴. De voorzitter veiligheidsregio roept bij een bovenlokale ramp of crisis het RBT bijeen en overlegt in ieder geval met de burgemeesters van de betrokken gemeenten over het beleid en de besluiten die nodig zijn in het kader van de uitoefening van het bovenlokale gezag. In het RBT wordt gezamenlijk overlegd over de maatregelen die de voorzitter en de crisispartners nemen om de ramp of crisis te bestrijden; ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het doel van het RBT is om waar nodig tot afstemming en coördinatie te komen. Bij bovenlokale rampen en crises kan de voorzitter VRD, in overleg met de operationeel leider en de burgemeesters van de betrokken gemeenten, besluiten om de bestuurlijke afstemming op een andere wijze¹⁵ te laten plaatsvinden.

De voorzitter van het RBT stuurt de operationeel leider aan¹⁶.

Bij een ramp of crisis die de gemeentegrenzen overstijgt heeft de voorzitter VRD het opperbevel¹⁷. De voorzitter heeft bij een bovenlokale ramp of crisis de bevoegdheden van de burgemeester. Dit is overigens wel aan beperkingen gebonden:

- de voorzitter neemt geen besluiten voordat hij het regionaal beleidsteam heeft geraadpleegd, tenzij dit door de vereiste spoed niet mogelijk is¹⁸;
- de voorzitter schaaft af naar GRIP 3, zodra de omstandigheden dit toelaten. Hiermee wordt het regionaal beleidsteam ontbonden en gaat het opperbevel binnen de getroffen gemeenten weer over naar de individuele burgemeesters¹⁹.

¹³ Toelichting: de burgemeester van de betrokken gemeente kan zich laten vertegenwoordigen door een locoburgemeester.

¹⁴ Bron: art. 39 Wvr.

¹⁵ Toelichting: afstemming via de telefoon of andere media en bilateraal overleg zijn mogelijke alternatieven.

¹⁶ Toelichting: de operationeel leider heeft dezelfde taken en positie in het RBT als in het crisisteam (zie §2.3).

¹⁷ Bron: artikel 39 Wvr.

¹⁸ Bron: artikel 39 lid 4 Wvr.

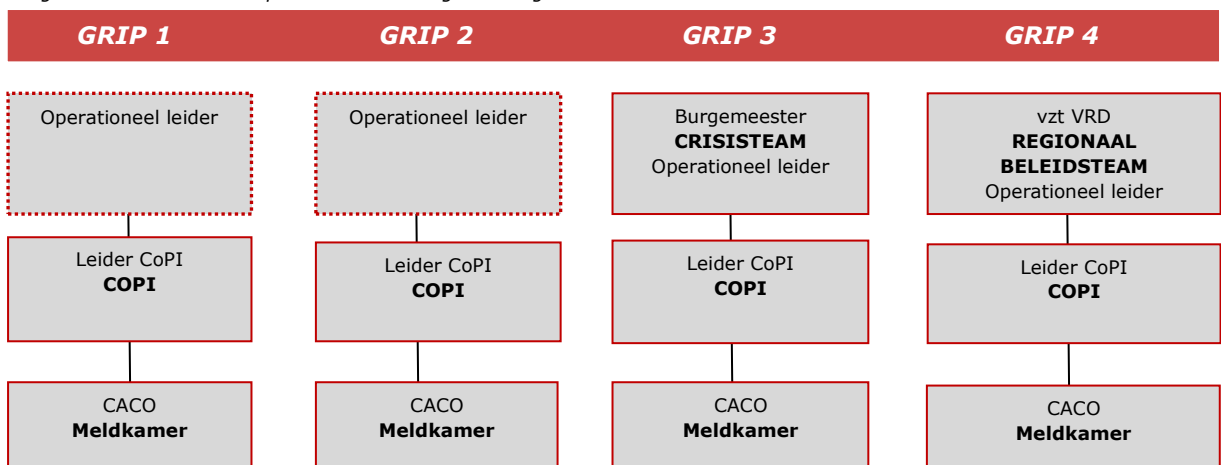
¹⁹ Bron: artikel 39 lid 6 Wvr.

In situaties waarbij er een regionaal beleidsteam is samengesteld en de voorzitter van de veiligheidsregio het opperbevel heeft, is er in de getroffen gemeenten geen formeel crisisteam²⁰ als bedoeld in paragraaf 2.5.

2.6 De crisismanagementorganisatie voor acute crises en GRIP

Deze paragraaf beschrijft welke multidisciplinaire crisismanagementonderdelen van toepassing zijn bij een acute crisis in relatie tot de aard en de ernst van het incident. Het is namelijk niet bij elk incident nodig om de gehele crisismanagementorganisatie in te richten. Voor het afstemmen van de crisismanagementorganisatie op de aard en de ernst van het incident wordt in Drenthe de Gecoördineerde Regionale Incidentprocedure (GRIP) gehanteerd. De GRIP onderscheidt vier opschalingniveaus: GRIP 1 t/m 4. In §4.2 worden de criteria voor de opschalingsniveaus verder uitgewerkt.

Figuur 1 De multidisciplinaire crisismanagementorganisatie voor acute crises

²⁰ Toelichting: bij een GRIP 4 situatie kan de burgemeester in de eigen gemeente een team vormen dat hem/haar ondersteunt en adviseert in de rol naar de lokale bevolking. Ondanks de formele bevoegdheden van de voorzitter VRD blijft de burgemeester het boegbeeld en burgervader van de lokale bevolking. Voor de boodschap naar de lokale bevolking is het van belang dat er afstemming is in het regionaal beleidsteam.

3. DE MULTIDISCIPLINAIRE CRISISMANAGEMENTORGANISATIE SLUIMERENDE CRISIS

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt de multidisciplinaire crisismanagementorganisatie beschreven voor de sluimerende crises. De crisisorganisatie voor sluimerende crises beoogt een afstemmingsorganisatie te zijn. Bij een voorzienbare (sluimerende) crisis is er over het algemeen meer tijd om maatregelen multidisciplinair op elkaar af te stemmen.

De VRD kent voor de sluimerende crisis de volgende multidisciplinaire crisismanagementonderdelen:

Tabel 7 Crisismanagementonderdelen sluimerende crisis

Onderdeel	Uitwerking in:
de meldkamer	§3.1
één of meerdere commando's plaats incident	§3.2
een regionaal operationeel team	§3.3
een crisisteam	§3.4
een regionaal beleidsteam	§3.5

In de paragrafen 3.1 t/m 3.5 wordt de samenstelling, operationaliteit en taken per onderdeel beschreven. Voor de samenstelling van elk onderdeel geldt dat de beschreven functionarissen standaard worden gealarmeerd. Aanvullend op de basissamenstelling van elk onderdeel kunnen naar behoefte op verzoek van de leider van het onderdeel aanvullende functionarissen worden gealarmeerd. In bijlage één zijn de afspraken met crisispartners, zoals de waterschappen, Openbaar Ministerie, defensie, provincie, etc. beschreven.

3.2 De meldkamer

Samenstelling

De VRD heeft, samen met de veiligheidsregio's Friesland en Groningen, een gemeenschappelijke meldkamer voor politie, brandweer en ambulancezorg/GHOR: meldkamer Noord Nederland Drenthe (MKNN)²¹.

Taken en verantwoordelijkheden

De MKNN is verantwoordelijk voor de processen: intake, regie op inzet, op- en afschaling en ondersteuning. Dit geldt voor de drie afzonderlijke meldkamers van brandweer, politie en ambulancezorg/GHOR, waar het gaat om de monodisciplinaire taken, maar ook voor de meldkamer als geheel. De meldkamer verkrijgt, verifieert en combineert essentiële informatie over een incident of crisis en legt deze gegevens vast in een gemeenschappelijk meldkamersysteem (GMS). Op basis van deze gegevens bepaalt de meldkamer de juiste hulp- en inzetbehoefte.

²¹ Toelichting: per 1 november 2011 worden de meldkamer van Drenthe, Friesland en Groningen samengevoegd tot één meldkamer Noord Nederland.

Eenhoofdige leiding

Zodra is vastgesteld dat is voldaan aan de criteria voor grootschalige alarmering²² wordt de meldkamer aangestuurd door één leidinggevende: de Calamiteitencoördinator (CaCo).

De CaCo²³:

- geeft leiding/coördineert het gemeenschappelijk meldkamerproces (bij opschaling en multidisciplinaire samenwerking);
- deelt de informatie binnen de meldkamer en stemt de informatie multidisciplinair af.

3.3 De organisatie plaats incident (COPI)

Samenstelling, locatie en operationaliteit

Tabel 8 Samenstelling, locatie en operationaliteit CoPI

Basissamenstelling	Locatie	In functie ²⁴	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none"> • Leider COPI • OvD Brandweer • OvD Politie • OvD Geneeskundig • OvD Bevolkingszorg • Voorlichter 	Plaats incident	Voor alle leden (incl. staf leider COPI) van het COPI geldt binnen 30 minuten na melding.	Voor alle leden van het COPI geldt binnen 60 minuten na melding.
<p><i>Staf Leider COPI</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatiemanager COPI • Plotter 			

Taken en verantwoordelijkheden

Op de plaats incident wordt praktisch uitvoering gegeven aan de bestrijding van de crisis door de hulpverleningsdiensten, gemeentelijke diensten (Bevolkingszorg) en indien nodig door andere partijen (waterschappen, Defensie, Rijkswaterstaat, et cetera) in zowel het bron- als effectgebied. De hulpverleningsdiensten en gemeente (Bevolkingszorg) organiseren daartoe hun eigen monodisciplinaire optreden²⁵, kennen een eigen informatie- en bevelslijn en laten zich (logistiek) ondersteunen door een eigen monodisciplinaire BackOffice. Iedere algemeen commandant is eindverantwoordelijk voor het operationeel functioneren in de (eigen) kolom²⁶.

De interdisciplinaire afstemming tussen de OvD's vindt onder leiding van de leider COPI gestructureerd en gezamenlijk plaats. De voorlichter in het COPI informeert burgers, bedrijven en instellingen en geeft op gezette momenten feitelijke informatie²⁷.

Eenhoofdige leiding:

- de leider COPI faciliteert het monodisciplinair optreden van de hulpverleningsdiensten en lost eventuele interdisciplinaire problemen op verzoek van de OvD's op;
- de leider COPI is op plaats incident verantwoordelijk voor de multidisciplinaire beeldvorming en wordt daartoe ondersteund door een informatiemanager en een plotter;
- de leider COPI zorgt voor een multidisciplinair beeld van de situatie t.b.v. de operationeel leider voor de duiding (en later ook besluitvorming);

²² Toelichting: in paragraaf 4.2 zijn de criteria voor grootschalige alarmering opgenomen.

²³ Bron: notitie "functie CaCo van project meldkamer Noord Nederland".

²⁴ Toelichting/bron: In functie betekent: beginnen met de uitvoering van hun taken (conform formulering Bvr)

²⁵ Toelichting: hieronder valt de op- en afschaling, commandovoering eventueel tot aan de algemeen commandanten.

²⁶ Toelichting: de monodisciplinaire backoffices zijn uitgewerkt in de betreffende deelplannen zoals beschreven in hoofdstuk 5

²⁷ Toelichting: indien er in het gemeentehuis een actiecentrum Voorlichting is opgestart verloopt de voorlichting niet meer vanaf plaats incident maar vindt de informering aan de burgers, bedrijven en instellingen plaats vanuit het actiecentrum Voorlichting.

- de leider COPI is operationeel liaison tussen bestuurlijke besluitvorming en operationele uitvoering; geeft opdrachten van de operationeel leider door aan OvD's en monitoort de uitvoering hiervan en draagt waar nodig zorg voor een terugkoppeling.

3.3.1 Coördinatie bij meerdere COPI's

Als er meerdere COPI's actief zijn bij hetzelfde incident worden deze gecoördineerd door het COPI dat als eerste is geformeerd, tenzij de leider van dit COPI anders besluit.

3.4 Het Regionaal Operationeel Team (ROT)

Samenstelling, locatie en operationaliteit

Tabel 9 Samenstelling, locatie en operationaliteit ROT

Samenstelling	Locatie	In functie	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none">• Operationeel Leider• Algemeen commandant politie• Algemeen commandant geneeskundig• Algemeen commandant brandweer• Algemeen commandant bevolkingszorg• Voorlichtingsfunctionaris	Regionaal voorbereide ruimte	Voor alle ROT-leden (incl. staf operationeel leider) geldt binnen 30 minuten na melding.	Voor alle ROT-leden (incl. staf operationeel leider) geldt binnen 60 minuten na melding
<i>Staf operationeel leider</i> <ul style="list-style-type: none">• Informatiemanager• Beleidsondersteuner			< 60 minuten < 90 minuten

Taken en verantwoordelijkheden ROT

In het ROT worden de monodisciplinaire processen waar nodig²⁸ multidisciplinair afgestemd en wordt de operationeel leider geïnformeerd en geadviseerd over zijn/haar rol als operationeel strategisch adviseur in het crisisteam/regionaal beleidsteam.

Eenhoofdige leiding

De operationeel leider heeft namens de burgemeester of voorzitter VRD de operationele leiding over het optreden. De operationeel leider is voorzitter van het ROT en kan besluiten de voorzittersrol aan een ander over te dragen.

²⁸ Toelichting: afhankelijk van het incident kan er worden besloten dat er bij plaats incident geen COPI wordt ingericht. De afstemming van de monodisciplinaire processen vindt vervolgens plaats in het ROT.

3.5 Het Crisissteam

Samenstelling, locatie en operationaliteit

Tabel 10 Samenstelling, locatie en operationaliteit crisissteam

Basissamenstelling	Locatie	In functie	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none"> Burgemeester Operationeel Leider Bestuurlijk adviseur Communicatieadviseur 	Gemeentehuis rampgemeente	Voor alle leden (incl. staf operationeel leider) van het crisissteam geldt binnen 30 minuten na melding.	Voor alle leden van het crisissteam geldt binnen 60 minuten na melding.
<i>Ondersteuning crisissteam</i> <ul style="list-style-type: none"> Notulist 			< 60 minuten
<i>Staf operationeel leider</i> <ul style="list-style-type: none"> Informatiemanager Beleidsondersteuner 	Gemeentehuis rampgemeente		< 90 minuten

Taken en verantwoordelijkheden

Het crisissteam staat onder leiding van de burgemeester en geeft 'zichtbaar leiding aan de samenleving'. De operationeel leider, de bestuurlijk adviseur en de communicatieadviseur adviseren en informeren de burgemeester bij het uitvoeren van zijn rollen als bestuurder, beslisser, boegbeeld en burgervader.

De burgemeester bepaalt expliciet het moment waarop de herstelfase start en informeert binnen 48 uur, na de eerste melding, de gemeenteraad over de ramp of crisis en de bestrijding hiervan.

De operationeel leider:

- maakt namens de hulpverleningsdiensten als *operationeel* strategisch adviseur deel uit van het crisissteam en heeft namens de burgemeester²⁹ de operationele leiding over het optreden;
- zorgt voor een multidisciplinair beeld op hoofdlijnen waarbij relevante informatie wordt geaggregeerd.
- bereidt strategische operationele besluiten voor in de vorm van een door de burgemeester te ondertekenen besluit waarin de relevante overwegingen en opties staan;
- zorgt er voor dat de besluiten die zijn genomen door de burgemeester aan de leider COPI en/of aan de algemeen commandanten worden doorgegeven;
- stelt een voorlopig feitenrelaas op hoofdlijnen aan de burgemeester beschikbaar;
- organiseert inhoudelijke specifieke deskundigheid.

De operationeel leider wordt in de uitvoering van zijn taken ondersteund door een informatiemanager en een beleidsondersteuner voor de beleidsvoorbereiding.

Eenhoofdige leiding

De burgemeester heeft het opperbevel in geval van een ramp of van ernstige vrees voor het ontstaan daarvan. Degenen die aan de bestrijding van een ramp deelnemen, staan onder zijn bevel. De burgemeester is een bestuursorgaan en neemt, geadviseerd door het crisissteam, de beleidsbeslissingen³⁰.

²⁹ Toelichting: waar burgemeester staat kan in geval van een regionaal beleidsteam (GRIP 4) de voorzitter van de VRD worden gelezen.

³⁰ Toelichting: naast het crisissteam kan er een driehoek functioneren in het kader van de openbare orde/strafrecht

3.6 Het Regionaal beleidsteam (RBT)

Samenstelling, locatie en operationaliteit

Tabel 11 Samenstelling, locatie en operationaliteit RBT

Basissamenstelling	Locatie	In functie	Ter plaatse op locatie
<ul style="list-style-type: none"> Voorzitter VRD Operationeel Leider Coördinerend gemeentesecretaris Communicatieadviseur Burgemeesters betrokken gemeenten³¹ Hoofdofficier van justitie Voorzitter betrokken waterschap 	Stadhuis Assen Uitwijklocatie Gemeentehuis Beilen	Voor alle leden (incl. staf operationeel leider) van het RBT geldt binnen 30 minuten na melding.	Voor alle leden (incl. staf operationeel leider) van het RBT geldt binnen 90 minuten na melding
Ondersteuning regionaal beleidsteam <ul style="list-style-type: none"> Notulist 			
Staf operationeel leider <ul style="list-style-type: none"> Informatiemanager Beleidsondersteuner 			< 60 minuten < 90 minuten

Taken en verantwoordelijkheden

Als een ramp of crisis meerdere gemeenten treft (of ernstige vrees voor het ontstaan daarvan) is de voorzitter van de veiligheidsregio bevoegd een aantal taken en bevoegdheden uit te voeren ten aanzien van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De voorzitter veiligheidsregio roept bij een bovenlokale ramp of crisis het RBT bijeen en overlegt in ieder geval met de burgemeesters van de betrokken gemeenten over het beleid en de besluiten die nodig zijn in het kader van de uitoefening van het bovenlokale gezag. In het RBT wordt gezamenlijk overlegd over de maatregelen die de voorzitter en de crisispartners nemen om de ramp of crisis te bestrijden; ieder vanuit de eigen verantwoordelijkheden en bevoegdheden. Het doel van het RBT is om waar nodig tot afstemming en coördinatie te komen. Bij bovenlokale rampen en crises kan de voorzitter VRD, in overleg met de operationeel leider en de burgemeesters van de betrokken gemeenten, besluiten om de bestuurlijke afstemming op een andere wijze³² te laten plaatsvinden.

De voorzitter van het RBT stuurt de operationeel leider aan³³.

Bij een ramp of crisis die de gemeentegrenzen overstijgt heeft de voorzitter VRD het opperbevel³⁴. De voorzitter heeft bij een bovenlokale ramp of crisis de bevoegdheden van de burgemeester. Dit is overigens wel aan beperkingen gebonden:

- de voorzitter neemt geen besluiten voordat hij het regionaal beleidsteam heeft geraadpleegd, tenzij dit door de vereiste spoed niet mogelijk is³⁵;
- de voorzitter schaal af naar GRIP 3, zodra de omstandigheden dit toelaten. Hiermee wordt het regionaal beleidsteam ontbonden en gaat het opperbevel binnen de getroffen gemeenten weer over naar de individuele burgemeesters³⁶.

In situaties waarbij er een regionaal beleidsteam is samengesteld en de voorzitter van de veiligheidsregio het opperbevel heeft, is er in de getroffen gemeenten geen formeel crisisteam³⁷ als bedoeld in paragraaf 3.4.

³¹ Toelichting: de burgemeester van de betrokken gemeente kan zich laten vertegenwoordigen door een locoburgemeester.

³² Toelichting: afstemming via de telefoon of andere media en bilateraal overleg zijn mogelijke alternatieven.

³³ Toelichting: de operationeel leider heeft dezelfde taken en positie in het RBT als in het crisisteam (zie §3.3).

³⁴ Bron: artikel 39 Wvr.

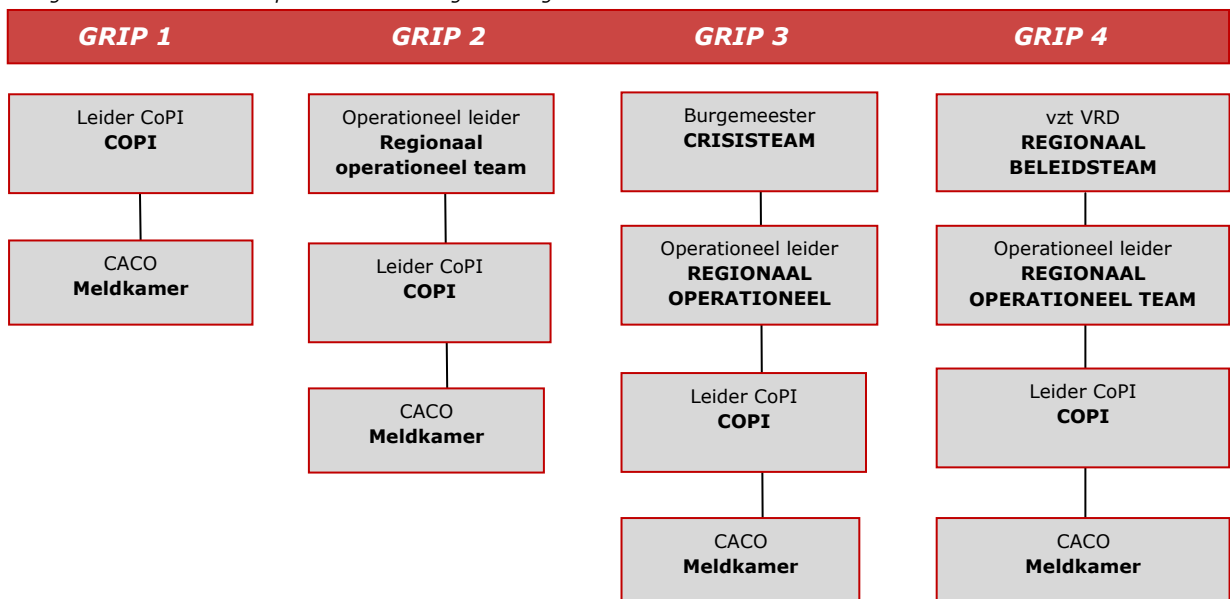
³⁵ Bron: artikel 39 lid 4 Wvr.

³⁶ Bron: artikel 39 lid 6 Wvr.

3.7 De crisismanagementorganisatie voor de sluimerende crisis en GRIP

Deze paragraaf beschrijft welke multidisciplinaire crisismanagementonderdelen van toepassing zijn bij een sluimerende crisis in relatie tot de aard en de ernst van het incident. Het is namelijk niet bij elk incident nodig om de gehele crisismanagementorganisatie in te richten. Voor het afstemmen van de crisismanagementorganisatie op de aard en de ernst van het incident wordt in Drenthe de Gecoördineerde regionale incidentprocedure (GRIP) gehanteerd. De GRIP onderscheidt vier opschalingsniveaus GRIP 1 t/m 4. In §4.2 worden de criteria voor de opschalingsniveaus verder uitgewerkt.

Figuur 2 De multidisciplinaire crisismanagementorganisatie voor de sluimerende crises

3.8. Regionaal Voorbereidingsteam

Naast de formele opschalingsniveaus kent de VRD een Regionaal Voorbereidingsteam³⁸. Als er sprake is van onzekerheid over het risico van een ernstige dreiging of een daadwerkelijke (sluimerende) crisis kan er – in de voorbereidende fase - behoefte bestaan aan multidisciplinaire voorbereiding en afstemming. Het RVT bestaande uit functionarissen van de politie, brandweer en geneeskundige dienst, voorziet hierin en kan op verzoek van leidinggevenden van één van de drie diensten deze multidisciplinaire voorbereiding starten voor de duur van maximaal 48 uur. Indien continuering van het RVT gewenst is na de eerste 48 uur, is een opdracht nodig van het DirecteurenOverleg Veiligheid (DOV).

³⁷ Toelichting: bij een GRIP 4 situatie kan de burgemeester in de eigen gemeente een team vormen dat hem/haar ondersteunt en adviseert in de rol naar de lokale bevolking. Ondanks de formele bevoegdheden van de voorzitter VRD blijft de burgemeester het boegbeeld en burgervader van de lokale bevolking. Voor de boodschap naar de lokale bevolking is het van belang dat er afstemming is in het regionaal beleidsteam.

³⁸ Toelichting: het RVT kan worden gezien als het voormalige Pré-ROT. In Noord Nederlands verband is gekozen voor de benaming RVT. De werkwijze en invulling van het RVT is vergelijkbaar met de werkwijze van het Pré-ROT en is beschreven in het document "advies pre-rot".

4. MULTIDISCIPLINAIRE AFSPRAKEN EN VOORWAARDENSCHIPPENDE PROCESSEN

4.1 Inleiding

De VRD kent vier voorwaardenscheppende processen³⁹ die gezamenlijk de basis vormen voor crisismanagement. Hierna worden de vier processen kort toegelicht. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk ingezoomd op de multidisciplinaire afspraken over resourcemanagement en de evaluatie van inzetten.

4.2 Voorwaardenscheppend proces: melding en alarmering

Definitie melding en alarmering

Melding = alle activiteiten, gericht op het bedrijfszeker, effectief en tijdig aannemen, verwerken en registreren van de gegevens over een incident of crisis;

Alarmeren = het alarmeren en/of informeren van de juiste eenheden, functionarissen, instanties en andere hulpbronnen.

Uitgangspunten alarmering

De gemeenschappelijke meldkamer speelt in de eerste fase van een incident/crisis een belangrijke rol. Vanaf het moment van melding moet de meldkamer snel en daadkrachtig optreden. Bij incidenten wordt na het uitvragen van de beller een inzetvoorstel gedaan. Het uitvragen gebeurt op grond van uitvraagprotocollen en procedures. De meldkamer alarmeert vervolgens functionarissen en materieel.

Afspraken multidisciplinair melding- en alarmering

- in tabel 12 staan criteria genoemd voor situaties waarin de meldkamer tot grootschalige alarmering (GRIP) overgaat;
- bij een GRIP wordt de meldkamer door de Calamiteitencoördinator aangestuurd;
- bij een GRIP worden de functionarissen van de verschillende disciplines behorende tot de hoofdstructuur binnen twee minuten door de meldkamer gealarmeerd. Daarnaast worden de functionarissen van het hogere gelegen GRIP-niveau geïnformeerd;
- bij een GRIP geeft de meldkamer (via de CaCo), op grond van de beschikbare gegevens, een zo volledig mogelijke beschrijving van het incident in het LCMS.

4.3 Voorwaardenscheppend proces: opschaling en afschaling

Definitie op- en afschaling

Alle activiteiten, gericht op het bedrijfszeker, effectief en tijdig veranderen van het functioneren van de hulpdiensten en gemeentelijke organisatie vanuit de dagelijkse situatie (basiszorg) naar één (regionale) operationele en bestuurlijke rampbestrijdingsorganisatie – en weer terug naar de dagelijkse situatie -.

Uitgangspunten op- en afschaling

- per GRIP is bepaald welke personen namens de burgemeester het mandaat hebben om open af te schalen (zie tabel 12);
- bij elk niveau wordt de multidisciplinaire crisisorganisatie verder opgebouwd en krijgen organisatieonderdelen en functionarissen specifieke taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden toegewezen;

³⁹ Bron: de voorwaardenscheppende processen zijn afkomstig uit de Basisvereisten crisismanagement, de centrale normen benoemd (LBCB 2006).

- opschaling in GRIP hoeft niet altijd opvolgend te zijn;
- bij het afkondigen van GRIP worden in eerste instantie alle daarbij behorende onderdelen van de hoofdstructuur geactiveerd en de leden van het hogere orgaan geïnformeerd. Als blijkt dat een bepaald onderdeel geen toegevoegde waarde heeft, dan wordt dit betreffende orgaan ontbonden;
- activeren van het Waarschuwings- en Alarmeringssysteem (sirenes) leidt automatisch tot GRIP 3. Wordt in meerdere gemeenten de sirenes geactiveerd, dan leidt dit automatisch tot GRIP 4. Bij acute dreiging heeft de Regionaal commandant van dienst van de brandweer, namens de burgemeester, het mandaat om de sirenes te activeren;
- voor specifieke risico's bestaan rampbestrijdingsplannen of informatiekaarten. Deze kunnen voorschrijven dat de meldkamer onmiddellijk opschaaft tot een vooraf gedefinieerd GRIP-niveau. In dat geval gaat de inhoud van het bijzondere plan boven de algemene regel;
- bij GRIP 1 en 2 is er een (formele) informatielijn van respectievelijk de leider COPI en operationeel leider naar de burgemeester. Bij GRIP 3 neemt de burgemeester actief zijn rol als opperbevelhebber en is er een bevelslijn richting de operationeel leider;
- voor de situatie dat een incident, ramp of crisis regio/provincie/landgrensoverschrijdend is, is (vooralsnog) geen GRIP-fase en wijze van afstemming beschreven. De betreffende regio/provincie waar zich de effecten voordoen zal haar eigen GRIP-fase moeten bepalen. Dit betekent dat de aansturing van de eenheden voor de bestrijding van de effecten plaats vindt door het crisismanagementorgaan in de regio/provincie waar zich de effecten voordoen;
- afkondigen naar GRIP 0 betekent dat er weer wordt overgegaan naar de dagelijkse gang van zaken en kunnen incidentgerelateerde activiteiten door middel van een projectorganisatie worden uitgevoerd en gecoördineerd conform de aanpak in de nafase⁴⁰.

Tabel 12 Criteria voor grootschalig optreden en mandaat voor op- en afschalen

GRIP fase	Criteria voor grootschalige alarmering	Bevoegd tot opschalen	Bevoegd tot afschalen
GRIP 1	Bron- en effectbestrijding <ul style="list-style-type: none"> • Ernstig in omvang • Niet routinematig • Beperkt hulpverleningsgebied • Multidisciplinair • Maatregelen binnen het ongevalsgebied 	<ul style="list-style-type: none"> • Leider COPI • OvD brandweer • OvD geneeskundig • OvD politie • CaCo meldkamer 	Leider COPI
GRIP 2	Ondersteuning COPI noodzakelijk <ul style="list-style-type: none"> • Gecompliceerd van aard • Ernstig in omvang • Multidisciplinair • Vereist tactische coördinatie en besluitvorming • Maatregelen binnen en buiten het ongevalsgebied. 	<ul style="list-style-type: none"> • Leider COPI • OvD brandweer • OvD geneeskundig • OvD politie • CaCo meldkamer • AC brandweer⁴¹ • AC geneeskundig • AC politie 	Operationeel Leider
GRIP 3	Bedreiging van het welzijn van (grote groepen) van de bevolking <ul style="list-style-type: none"> • Langdurige bestrijding • Ernstige gevolgen voor bevolking • Forse materiële schade • Mogelijk veel doden en/of gewonden 	<ul style="list-style-type: none"> • Burgemeester, op advies van: <ul style="list-style-type: none"> • Operationeel leider, • AC brandweer, • AC geneeskundig, • AC politie. 	Burgemeester
GRIP 4	Gemeentegrensoverschrijdend, eventueel schaarste	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter VRD, op advies van: <ul style="list-style-type: none"> • Burgemeester, 	Voorzitter

⁴⁰ Toelichting: zie voor de aanpak nafase het deelplan Bevolkingszorg.

⁴¹ Toelichting: in het document "kaders voor GRIP in Groningen, Friesland en Drenthe" zijn, naast de gemandateerde functionarissen bij GRIP 1, de RCvDB, HS-GHOR en de korpsleiding politie/ Commissaris piket politie gemandateerd om op te schalen naar GRIP 2.

<ul style="list-style-type: none"> • Volledige opschaling op bovengemeentelijk niveau • Langdurige bestrijding • Ernstige gevolgen voor de bevolking • Forse materiële schade • Mogelijk veel doden en gewonden • Coördinatie tussen gemeenten 	<ul style="list-style-type: none"> • Operationeel leider, • AC brandweer, • Ac geneeskundig, • AC politie. 	Veiligheidsregio
--	--	------------------

4.4 Voorwaardenscheppend proces: leiding en coördinatie

Definitie leiding en coördinatie

Het zo optimaal mogelijk bestrijden van een crisis door het zeker stellen van een effectieve aansturing en besluitvorming rondom alle betrokken processen, sleutelfunctionarissen en eenheden.

Uitgangspunten leiding en coördinatie

Binnen de crisisbeheersing is duidelijkheid over operationele en bestuurlijke verantwoordelijkheden van essentieel belang. De bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing⁴² brengen in beeld wie welke bestuurlijke verantwoordelijkheden heeft, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen decentrale en centrale overheid. Deze bestuurlijke netwerkkarten zijn complementair aan dit crisisplan, waarin de operationele verantwoordelijkheid is vastgelegd. Door het bestuurlijke en operationele niveau met elkaar te verbinden, is horizontaal en verticaal zichtbaar welke partijen een rol spelen in de crisisbeheersing.

Tabel 13 De leiding en coördinatie per GRIP-fase

GRIP-fase	Leiding en coördinatie
GRIP 1	Leider COPI
GRIP 2	Operationeel Leider
GRIP 3	Burgemeester
GRIP 4	Voorzitter VRD

4.5 Voorwaardenscheppend proces: Informatiemanagement

Definitie informatiemanagement

Informatiemanagement tijdens crisissituaties is een cyclisch proces van het effectief en efficiënt organiseren van de informatievoorziening binnen en tussen crisisstaven. Doel is dat een ieder binnen de crisisorganisatie kan beschikken over tijdige, actuele en gevalideerde informatie om op zijn niveau leiding te kunnen geven, af te stemmen, te controleren en bij te sturen. Dit om deze netwerkorganisatie vanuit één gezamenlijk beeld gesynchroniseerd en tijdig in staat te stellen de crisis te bestrijden.

Uitgangspunten Informatiemanagement

1. binnen 5 minuten na opschalen heeft de meldkamer een eerste en zo volledig mogelijke beschrijving van het incident gereed voor de overige onderdelen van de hoofdstructuur;
2. snelheid (normtijd: essentiële informatie binnen 10 minuten na ontvangst met elkaar delen);
3. het valideren van informatie (wie is de bron en hoe betrouwbaar is die bron?);
4. alle delen van het netwerk hebben toegang tot een totaalbeeld⁴³ en houden dit gezamenlijk actueel.

⁴² Toelichting: de netwerkkarten zijn op initiatief van provincie Noord-Holland ontwikkeld in samenwerking met provincie Zuid-Holland en de veiligheidsregio's Amsterdam-Amstelland, Kennemerland.

⁴³ Toelichting: het totaalbeeld is opgebouwd uit de beschikbare gegevens over: het incident, de hulpverlening, de prognose en de aanpak, de getroffen maatregelen en de resultaten ervan.

5. De regie op het totaalbeeld per GRIP-fase is als volgt:

Tabel 14 Regie op totaalbeeld per GRIP-fase

GRIP-fase	Regie totaalbeeld
Routine	Meldkamer
GRIP 1	Leider COPI
GRIP 2	Operationeel Leider
GRIP 3	Operationeel Leider
GRIP 4	Operationeel Leider

6. Voor elke kolom en crisisstaf is een informatiecoördinator/informatiemanager aangesteld en beschikbaar voor het vullen en uitlezen van het netcentrische informatiesysteem.

Afspraken Multidisciplinair informatiemanagement

Het multidisciplinair informatiemanagement vindt plaats conform het document Wijzigingsvoorstel netcentrisch werken.

4.6 Resourcemanagement

Multidisciplinaire inzet vergt goede logistiek, zowel op het gebied van verzorging als op aflossing van het ingezette personeel. De crisisorganisatie houdt zichzelf in stand zolang als dit nodig is om de bestrijding van het incident of de crisis tot een goed einde te brengen.

Iedere kolom en elke leidinggevende multidisciplinaire functionaris zorgt, onder verantwoordelijkheid van de algemeen commandant, zelf voor de eigen aflossing en voor adequate overdracht. Via de meldkamer kunnen vervangende functionarissen worden gealarmeerd. De burgemeester en/of voorzitter VRD bepaalt of bepalen wanneer het crisisteam of regionaal beleidsteam wordt afgelost. De operationeel leider is verantwoordelijk voor de aflossing van de multidisciplinaire en ondersteunende functionarissen in het ROT. De leider CoPI is verantwoordelijk voor de aflossing van de multidisciplinaire en ondersteunende functionarissen in het COPI.

4.7 Evaluatie van inzetten

Voor de wijze van evalueren van de inzet, inclusief begeleiding van de onderzoekscommissies, wordt een separaat voorstel ontwikkeld en ter vaststelling aangeboden aan het Algemeen Bestuur VRD.

5. PROCESSEN EN PROCESVERANTWOORDELIJKHEID

5.1 Inleiding

Bij de bestrijding van een ramp of crisis moeten, afhankelijk van het ramptype en de effecten ervan, verschillende hulpverlenings- en bestrijdingsactiviteiten plaatsvinden. Reeksen van samenhangende activiteiten kunnen worden aangeduid als processen. In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste processen en de procesverantwoordelijkheid voor de volgende disciplines:

- Bevolkingszorg
- Brandweezorg
- Geneeskundige zorg
- Politiezorg
- Waterbeheerders

De onderlinge samenhang tussen de verschillende processen is uitgewerkt in de monodisciplinaire procesbeschrijvingen. Deze beschrijvingen vormen een kader waarbinnen de gemeenten en hulpdiensten hun taak uitvoeren tijdens een crisis. In dit deel van het crisisplan staat wie wat gaat doen op het moment dat er een crisis is en wat ze daarvoor hebben geregeld. De 'hoe'-vraag wordt beantwoord in de individuele draaiboeken van de gemeenten en in handboeken en procedures van de hulpdiensten.

5.2 Processen en procesverantwoordelijkheid in de crisisbeheersing

Bevolkingszorg

Tabel 15 Processen Bevolkingszorg

Hoofdproces	Proces	Doel
Communicatie	Pers-en publieks-voorlichting	Betekenisgeving: duidelijk maken wat de crisis betekent voor de samenleving. Schadebeperking: beperken van materiële en immateriële schade door het verstrekken van communicatie adviezen aan de Veiligheidsstaf en door het doorgeven van gedrags- en handelingsadviezen / -instructies aan burgers. Informatieverstrekking: verzorgen van de algemene informatieverstrekking, openbaarmaking, verklaring en toelichting van het beleid van de burgemeester op de bestrijding van de crisis (uitvoeren van de Wet openbaarheid van Bestuur).
	Verwanteninformatie	Het verstrekken van geautoriseerde informatie aan familieleden en verwanten
Publieke Zorg	Opvang	Het opvangen en verzorgen van daklozen, evacués, behandelde gewonden en dieren.
	Primaire Levensbehoeften	Het treffen van maatregelen om voedsel, drinkwater, kleding, geld en medicijnen te verstrekken en tijdelijke huisvesting te regelen. Het treffen van maatregelen in geval van (collectieve/grootschalige) uitval van nutsvoorzieningen, gas- of telecomvoorzieningen.
	Bijzondere Uitvaartzorg	Maatregelen voor bijzondere uitvaartverzorging, zoals zorgen voor de mogelijkheid tot (gemeenschappelijke) rouwverwerking, herdenkingsdiensten, stille tochten, en uitvaartdiensten. Bij grote aantallen doden valt hieronder ook het organiseren van de (nood-)begravenis en teraardebestelling.
Omgevingszorg	Milieubeheer	Het nemen van maatregelen met als doel het milieu te beschermen. Hieronder vallen toezicht- en handhavingstaken en andere taken op het gebied van de Wet bodembescherming en de Wet luchtkwaliteit.
	Ruimtebeheer	Het nemen van maatregelen voor het beheer van de openbare ruimte van de

		gemeente. Het gaat om taken op het gebied van openbare verlichting, rioleringen, wegen, water, groen, etc.
	Bouwbeheer	Het nemen van maatregelen op het gebied van het beheer van gebouwen. Het gaat hierbij om toezicht- en handhavingstaken op het gebied van bouwregelgeving, maar ook over het beheer van monumenten, cultureel erfgoed, openbare gebouwen, kunstwerken, e.d. Doel: het waarborgen van een veilige en gezonde bebouwde omgeving.
Informatie (Back Office Informatie)	Registreren van mensen en dier (CRIB)	Het verzamelen, registreren en verifiëren van alle van belang zijnde gegevens over slachtoffers van een crisis of mensen en dieren die worden opgevangen als gevolg van een crisis.
	Registreren van schade	Het verkrijgen van inzicht in de totale omvang van de schade en de registratie en coördinatie van schademeldingen.
	Informatie-management	Het vastleggen van gegevens om inzicht te krijgen in de stand van zaken tijdens de bestrijdingsfase en tijdens de nafase van een crisis. De gegevens dienen ook als informatiebron voor het opstellen van de evaluatie. Ervoor zorgen dat bescheiden die nodig zijn voor het maken van een reconstructie van de oorzaken, toedracht en bestrijding van de ramp, beschikbaar gesteld kunnen worden.
Ondersteuning (Back Office Ondersteuning)	Ondersteuning	Maatregelen ter ondersteuning van de processen Bevolkingszorg. Dit kan gaan om facilitaire en personele ondersteuning, bijvoorbeeld op het gebied van juridische, financiële en protocollaire zaken.
	Nafase	Maatregelen voor de preparatie op de zogenaamde nafase. In deze fase wordt een (project-) organisatie ingericht voor het halen van bepaalde prestaties c.q. het continueren daarvan. De activiteiten zijn gericht op specifieke behoeften aan nazorg bij de slachtoffers. Deze organisatie bouwt op als de crisisorganisatie afschaalt.
Monodisciplinaire procesbeschrijving		De uitwerking van bovenstaande processen is beschreven in het deelplan Bevolkingszorg/ document Verbetering Oranje kolom.

Brandweezorg

Tabel 16 Processen Brandweezorg

Hoofdproces	proces	Doel
Bron-en emissiebestrijding	Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen Decontaminatie	Het voorkomen van uitbreiding van een incident, waardoor (1) de toename van het aantal slachtoffers en (2) de toename van schade wordt voorkomen of beperkt.
Redding	Technische Hulpverlening Redding	Hulpbehoevende mensen en dieren zo spoedig mogelijk bevrijden uit levensbedreigende of benarde situaties. Door middel van redding en technische hulpverlening krijgen slachtoffers toegang tot de geneeskundige hulpverleningsketen, waar (eerste) hulp geboden wordt.
Ontsmetting	Ontsmetten	Het zo spoedig mogelijk ontsmetten van hulpverleners, burgers, dieren, infrastructuur, objecten, hulpverleningsmateriaal en voertuigen om de verdere verspreiding van chemische, biologische en/of radioactieve besmetting te voorkomen of te beperken.
Ondersteuning		Het beschikbaar stellen, beheren, verzorgen en op peil houden van persoonlijke en materiële middelen die noodzakelijk zijn voor het bestrijden van het incidenten. Het waarborgen van optimale verbindingen voor de communicatie tussen de eenheden in het veld, de multidisciplinaire operationele organen (COPI en ROT).. De brandweer is tevens de beheerder van het sirenenetwerk voor het waarschuwen en alarmeren van de bevolking (WAS).
Informatie-management	Advies Gevaarlijke	Het verkennen, georganiseerd verzamelen en analyseren van (meet)gegevens en monsters over de aard, ernst en omvang van een gevaarstoestand om beslissingen

	Stoffen Waarnemen, meten en waarschuwen en alarmeren.	over de veiligheid van de bevolking en de hulpverleners te kunnen nemen. Waarnemen en meten levert feitelijke informatie op waarmee veronderstellingen over de situatie in zowel het bron- als het effectgebied geverifieerd kunnen worden of een beter beeld kan worden opgebouwd. Dit is van groot belang voor de directe bestrijding van het incident en de beleidsbepaling.
Monodisciplinaire procesbeschrijving		De uitwerking van bovenstaande processen zijn beschreven in separate procedures.

Geneeskundige zorg

Tabel 17 Processen Geneeskundige zorg

Hoofdproces	proces	Doel
Spoedeisende Medische Hulpverlening	Triage Behandelen Vervoeren Verwijzen	Minimaliseren van blijvend letsel en sterfte van ongevals slachtoffers. Het garanderen van snelle en adequate geneeskundige hulp aan gewonden, direct na het ontstaan van een ramp of zwaar ongeval. Hierbij wordt uitgegaan van een keten van samenhangende en georganiseerde geneeskundige handelingen, vanaf het opsporen/redden van gewonden, eerste hulp en transport, tot het moment dat verdere behandeling (in een ziekenhuis) niet meer nodig is.
Psychosociale Hulpverlening Bij Ongevallen en Rampen	Signaleren Getroffenen Bevorderen zelfredzaamheid Verwijzen getroffen	Getroffenen helpen zo snel mogelijk het gevoel van zelfcontrole terug te krijgen: als personen door een plotselinge, levensbedreigende gebeurtenis worden overvallen, wordt een groot beroep gedaan op hun probleemoplossende vaardigheden als ze daarna de draad van hun leven weer op willen pakken. Hoe sneller zij het gevoel van zelfcontrole terugkrijgen, des te groter is de kans op een goede verwerking van de gebeurtenis. Collectieve opvang van getroffen direct na een incident in gemeentelijke opvangcentra met als doel: <ul style="list-style-type: none"> • bevorderen herstel van het psychische evenwicht van getroffen • vroegtijdige herkenning van verwerkingsstoornissen en het bevorderen van adequate behandeling hiervan • identificatie van getroffen die dringend psychiatrische hulp nodig hebben en deze hulp verlenen of regelen
Publieke Gezondheidszorg: 1. Gezondheids-onderzoek	Monitoren Publieke Gezondheid	Gezondheidsonderzoek, gericht op het bijdragen aan het herstel van de lichamelijke en psychische gevolgen van degenen die bij een ramp zijn betrokken.
Publieke Gezondheidszorg: 2. Infectieziektebestrijding	Surveillance en Registratie	Infectieziektebestrijding, gericht op het voorkomen en het beperken van de effecten van besmetting met virussen en bacteriën via lucht, voedsel en lichamelijk contact.
Informatiemanagement	Gezondheidskunde Advisering Gevaarlijke Stoffen	Het proces is gericht op: <ul style="list-style-type: none"> • bescherming van de volksgezondheid bij ongevallen of rampen met een gevaar voor mens en milieu, om (extra) gewonden of verergering van letsel te voorkomen • het proactief voorkómen van incidenten, het beoordelen van nadelige invloeden op de gezondheid van incidenten door verspreiding via voedsel, drinkwater en leefomgeving en het (laten) treffen van maatregelen • de beheersing van resterende omgevingsrisico's / effecten na incident
Monodisciplinaire procesbeschrijving		De uitwerking van bovenstaande processen zijn beschreven in separate procedures.

Politiezorg

Tabel 18 Processen Politiezorg

Hoofdproces	proces	Doel
Mobiliteit	Begidsen Verkeer regelen Afzetten	De veilige en efficiënte afwikkeling van verkeer over de weg, water, rail en lucht door.
Bewaken en Beveiligen	Afschermen	Het ten tijde van een calamiteit/incident (of een dreiging daarvan) zorgdragen voor het zoveel mogelijk ongestoord kunnen laten plaatsvinden van de hulpverleningsactiviteiten, het beperken van de schadelijke gevolgen voor de bevolking en het beveiligen van ontruimd-/ geëvacueerd gebied.
Ordehandhaving	Handhaven Openbare Orde en Rechtsorde Afzetten, Ontruimen en evacueren	Het ten tijde van een calamiteit/incident (of een dreiging daarvan) zorgdragen voor het zoveel mogelijk ongestoord kunnen laten plaatsvinden van de hulpverleningsactiviteiten, het beperken van de schadelijke gevolgen voor de bevolking en het beveiligen van ontruimd-/ geëvacueerd gebied. Het onttrekken van mens en dier aan een directe gevaarzetting.
Opsporing	Strafrechtelijke On derzoek	Het ten tijde en na afloop van een incident doen van onderzoek naar de oorzaak van het incident met als doel het opsporen van strafbare feiten.
Opsporings- expertise	Berging en Identificatie	Het zowel ten tijde als na afloop van een ramp of grootschalig incident vaststellen van de identiteit van overleden slachtoffers (ook de berging valt hieronder).
Interventie	Afschermen	Het ten tijde van een calamiteit/incident (of een dreiging daarvan) zorgdragen voor het zoveel mogelijk ongestoord kunnen laten plaatsvinden van de hulpverleningsactiviteiten, het beperken van de schadelijke gevolgen voor de bevolking en het beveiligen van ontruimd-/ geëvacueerd gebied. Door de inzet van specialistische eenheden voorkomen van een (dreigende) aantasting van de integriteit van subjecten (personen), objecten en/of diensten, met een minimum aan risico onder de gegeven omstandigheden.
Preventie & Netwerken	Handhaven Openbare Orde en Rechtsorde	Onder Preventie & Netwerken valt het subproces 'Handhaven Openbare Orde en Rechtsorde': Het ten tijde van een calamiteit/ incident (of een dreiging) daarvan zorgdragen voor het zoveel mogelijk ongestoord kunnen laten plaatsvinden van de hulpverleningsactiviteiten en het beperken van de schadelijke gevolgen voor de bevolking. Preventie: is trachten te voorkomen dat er problemen ontstaan door van tevoren in te grijpen. Netwerken: bundelen van kennis en mensen rondom een bepaald (dreigend) incident.
Informatiemanage ment		Relevante partijen binnen de regionale crisisorganisatie voorzien van de benodigde informatie.
Monodisciplinaire procesbeschrijving		De uitwerking van bovenstaande processen zijn beschreven separate procedures.

Waterbeheerders

Tabel 19 Processen Waterbeheerders

Hoofdproces	proces	Doel
	Waterkeren en waterkwantiteitsbeheer	De zorg voor de regulatie van de waterhoeveelheden en het peilbeheer in het waterhuishoudkundige systeem. De zorg voor de veiligheid van mens en dier, have en goed gedurende hoogwater en wateroverlast.
	Waterkwaliteitsbeheer	De zorg voor de kwaliteit van het water en het behoud van het afgesproken niveau of herstel naar dat niveau, inclusief het opruimen van (opdrijvende) stoffen of objecten op water of oevers die het waterbeheer en/of het nautisch beheer hinderen.
Monodisciplinaire procesbeschrijving		De uitwerking van bovenstaande processen zijn beschreven in separate procedures.

BIJLAGE 1 AFSPRAKEN CRISISPARTNERS

Tijdens een ramp of crisis moeten veel verschillende partijen maatregelen treffen. Ieder op zijn eigen verantwoordelijkheidsterrein. Veiligheidsregio Drenthe heeft met een aantal van deze partijen samenwerkingsafspraken gemaakt. In aanvulling daarop beschrijven de bestuurlijke netwerkkaarten⁴⁴ voor een groot aantal scenario's de bestuurlijke afstemmingslijnen die op dat moment aan de orde zijn.

Een aantal crisispartners met een bijzondere positie wordt in de volgende paragrafen toegelicht. In zijn algemeenheid vindt bestuurlijk overleg met deze partners afzonderlijk plaats (bijvoorbeeld een lokaal driehoeksoverleg met de officier van justitie).

Rijksheren

Rijksheren zijn bij Algemene Maatregel van Bestuur aangewezen functionarissen, die noodbevoegdheden namens de minister kunnen uitoefenen. Ze komen in beeld als er een vitaal belang wordt bedreigd en de normale bevoegdheden ontoereikend zijn om die dreiging aan te pakken. Verschillende ministeries hebben functionarissen die tijdens een noodtoestand als Rijksheer kunnen optreden. De Rijksheren, kunnen op uitnodiging deelnemen aan de vergadering van het RBT en er kan operationele afstemming plaatsvinden met de operationeel leider.

De commissaris van de Koning

De commissaris heeft een toezichthoudende taak richting de veiligheidsregio⁴⁵. Als de commissaris hiertoe aanleiding ziet, kan hij tijdens rampen en crises aanwijzingen geven omtrent de samenwerking binnen het RBT⁴⁶. De commissaris kan geen aanwijzingen geven over de inhoud van de besluiten. Bij een ramp die zich uitstrekt over meerdere veiligheidsregio's heeft de commissaris ruimere inhoudelijke bevoegdheden⁴⁷. In het RBT wordt de commissaris van de Koningin vertegenwoordigd door een ambtelijk liaison.

De minister van Veiligheid & Justitie kan, in het uiterste geval, alle bevoegdheden van de commissaris, de burgemeesters en de voorzitter veiligheidsregio naar zich toe trekken⁴⁸.

In geval van GRIP 3 informeert de burgemeester de commissaris van de Koning. Ook wordt de piketfunctionaris van de provincie in geval van GRIP door de meldkamer geïnformeerd/gealarmeerd.

Het Openbaar Ministerie

Bij rampen en crises zijn de volgende taken van het Openbaar Ministerie (OM) van belang:

- in het lokale driehoeksoverleg informatie uitwisselen en/of afstemmen met de burgemeester en de korpschef van de politie. Doel hiervan is strafrechtelijke en bestuurlijke instrumenten zo goed mogelijk op elkaar af gestemd toe te passen;
- de rechtsorde handhaven;
- leiding geven aan het eventuele opsporingsonderzoek naar de strafrechtelijk relevante toedracht van de calamiteit of ramp.

⁴⁴ Toelichting: de bestuurlijke netwerkkaarten zijn geplaatst op het digitaal kantoor van de HVD.

⁴⁵ Bron: Wvr art. 58 t/m 60.

⁴⁶ Bron: Wvr art. 41 lid 1 en 2

⁴⁷ Bron: Wvr art. 42 lid 1 en 2

⁴⁸ Bron: Wvr art. 54

De hoofdofficier van Justitie is verantwoordelijk voor de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde⁴⁹. In die hoedanigheid kan hij de politie aanwijzingen geven bij de bestrijding van rampen en crises. De aanwijzingen van de hoofdofficier van Justitie zijn maatgevend bij:

- de beëindiging van een terroristische dreiging of aanval;
- de beëindiging van een gijzeling of ontvoering;
- het herstel van de continuïteit van de rechtspleging.

De burgemeester of de voorzitter van de veiligheidsregio is bij deze drie scenario's verantwoordelijk voor de hulpverlening en de handhaving van de openbare orde.

In geval van GRIP wordt een piketfunctionaris van het OM door de meldkamer geïnformeerd/gealarmeerd.

De waterschappen

De waterschappen zorgen onder meer voor het beheer van de waterhuishouding (kwantitatief, kwalitatief), beheer van de waterkeringen en kaden en het (lokaal) vaarwegenbeheer. De waterschappen zijn beheerders van de waterzuiveringsinstallaties, maar houden zich echter niet bezig met de drinkwatervoorziening.

De waterschappen worden bij elk GRIP-alarm geïnformeerd/gealarmeerd. De betreffende waterschaps-functionaris bepaalt op basis van de verkregen informatie en in overleg met de leider COPI en/of operationeel leider of hij/zij als lid zal optreden in het orgaan waar hij/zij beschikbaar voor is. De opkomsttijd voor een waterschapfunctionaris is maximaal 60 minuten.

Indien de ramp waterschapgrensoverschrijdend is:

- treedt van elk betrokken waterschap een waterschapfunctionaris op in het COPI;
- treedt van elk betrokken waterschap een waterschapfunctionaris op voor de operationeel leider of het ROT;
- neemt de dijkgraaf van elk betrokken waterschap zitting in het RBT.

Indien er sprake is van een waterschapgrensoverschrijdende ramp en indirect watergerelateerd, (bijv. griep-pandemie), dan zorgt het waterschap Reest en Wieden voor een vertegenwoordiger voor de afstemming met de operationeel leider. Deze stemt vervolgens af met de andere waterschappen.

De voorzitter van de veiligheidsregio is verplicht de voorzitter van het waterschap uit te nodigen voor de vergaderingen van het RBT. Waterschap Reest en Wieden coördineert de waterschappen die binnen Drenthe actief zijn.

Defensie

In geval van GRIP 2 en hoger wordt een vertegenwoordiger van defensie (de officier Veiligheidsregio) door de meldkamer via (alarmeringsmiddel) geïnformeerd/gealarmeerd. Vanaf GRIP 3 is een vertegenwoordiger van defensie (de Regionaal Militair Commandant of een vertegenwoordiger van de Regionaal Militair Commando) beschikbaar voor de operationeel leider/het crisisteam of bij GRIP 4 in het Regionaal Beleidsteam.

⁴⁹ Bron: Politiewet art. 13

In het geval dat defensiecapaciteit benodigd is voor het bestrijden van een crisis dient dit te worden aangevraagd volgens de procedure zoals omschreven is in het Handboek Bijstand van het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum.

Defensie voert structureel een aantal Nationale taken uit voor civiele overheden. Er hoeft voor deze taken geen apart verzoek te worden ingediend. Een voorbeeld hiervan is de uitvoering van grensbewaking door de Koninklijke Marechaussee.

In het kader van Intensivering Civiel-Militaire Samenwerking (ICMS) heeft defensie enkele capaciteiten omschreven. Deze gegarandeerde capaciteiten zijn terug te vinden in de Catalogus ICMS. Met nadruk dient hierbij te worden beschouwd dat dit landelijke capaciteiten zijn. De in de catalogus vermelde capaciteiten kunnen dus niet regionaal gegarandeerd worden.

Defensie beschikt daarnaast over unieke en specifieke capaciteiten die niet in de ICMS bundel zijn opgenomen. Bij behoefte kunnen deze defensiecapaciteiten worden aangevraagd. Ook deze capaciteiten zijn echter niet gegarandeerd.

Defensie stelt gegarandeerde en niet gegarandeerde capaciteiten beschikbaar daar waar de civiele kolommen niet tijdig kwalitatief en/of kwantitatief in eigen middelen kunnen voorzien. Toetsing hiervan alsmede het stellen van eventuele prioriteiten geschied door het Nationaal Crisiscentrum/ Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum of in het geval van bijstand aan het ministerie van Justitie door Operationele Zaken en Incidentenmanagement (OZI).

De officier veiligheidsregio, fungeert als liaison van defensie. Hij vervult een belangrijke rol bij de bijstands aanvraag. De verschillende aanvraagprocedures staan beschreven in het Handboek Bijstand.

Landelijke coördinatiecentra

Nationaal Crisiscentrum

Het Nationaal Crisiscentrum ondersteunt ministeries bij hun crisisbesluitvorming en zorgt ervoor dat informatie snel wordt uitgewisseld. Het Nationaal Crisiscentrum:

- geeft strategisch advies over communicatie bij crises en rampen en stelt communicatiemiddelen hiervoor ter beschikking, zoals de website www.crisis.nl en een publieksinformatienummer;
- verzamelt en levert informatie en advies tijdens crises;
- verstrekt informatie over crisisbeheersing aan veiligheidsregio's, gemeenten, provincies en andere veiligheidspartners, zoals bijvoorbeeld het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum.

Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum

Het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum (LOCC) coördineert landelijk de inzet van de brandweer, politie, geneeskundige hulpverlening en de krijgsmacht tijdens rampen, calamiteiten en grote evenementen. Bij een nationale crisis kan het Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum worden opgeschaald tot de zogeheten Landelijke Operationele Staf.

Landelijke Operationele Staf

De Landelijke Operationele Staf is verantwoordelijk voor de bovenregionale afstemming op operationeel terrein en functioneert als opgeschaald Landelijk Operationeel Coördinatiecentrum. De Landelijke Operationele Staf wordt geactiveerd door de voorzitter van Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCB) en levert een operationeel advies namens de bij de nationale crisis

betrokken operationele diensten. Dit advies kan gaan over de beschikbaarheid van mensen en middelen voor nationale rampenbestrijding en crisisbeheersing, maar ook over de operationele uitvoerbaarheid en consequenties van bestuurlijke besluiten. Uitgebreide informatie over de verantwoordelijkheden en rollen die verschillende instanties en overheden hebben bij het bestrijden van crises staat in het Nationaal Handboek Crisisbesluitvorming.

Departementaal coördinatiecentrum

Elk ministerie neemt maatregelen op het eigen beleidsterrein om rampen en crises aan te pakken. Daarvoor hebben zij ieder een departementaal coördinatiecentrum (DCC). Samen met het NCC adviseren de DCC's de MCCB over landelijke maatregelen. Een departementaal coördinatiecentrum geeft burgemeesters en hulpdiensten via het NCC informatie over de gevolgen van een ramp en advies over maatregelen om mensen en milieu te beschermen.

Vitale partners in Veiligheid

Voor de samenwerking met de vitale sectoren in de veiligheidsregio worden separaat samenwerkingsovereenkomsten⁵⁰ afgesloten. Op dit moment worden samenwerkingsovereenkomsten voor de volgende sectoren voorbereid:

- drinkwater;
- gas en electra;
- wegen- en waterbeheer;
- Telecom/ICT.

Na vaststelling door het bestuur van de veiligheidsregio worden de afspraken opgenomen in het crisisplan.

⁵⁰ Toelichting: de veiligheidsregio's worden door middel van een landelijke projectorganisatie 'Vitale Partnerschappen in Veiligheid' ondersteund in het ontwikkelen van de convenanten die toepasbaar zijn als samenwerkingsovereenkomst tussen de veiligheidsregio's en de partners in de vitale sector.